

Нұрғалиева А.А.

**ӘЛЕУМЕТТІК
ИНФРАҚҰРЫЛЫМНЫҢ
ИНДУСТРИЯЛЫҚ-
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ**

В данной статье приводится исследование объектов социально-производственной инфраструктуры села и разработка предложений по развитию инвестиционного процесса социальной инфраструктуры и защиты сельского населения

This article investigates the objects of socially-productive infrastructure of village cultivation on of proposals on development of investment process of social infrastructure and defense of rural population.

Қазіргі таңда Қазақстан экономикасының басты стратегиялық міндеттерінің бірі инфрақұрылым салаларын дамыту, республиканың ғылыми-техникалық әлеуетін сақтау мен дамыту есебінен бәсекеге қабілетті өнімді шығаруға, қызмет көрсетуге бағытталған жана ақпараттық технологияларды игеру және жасау болып табылады. Ақпараттар мен технологиялардың ғаламдық сипатқа ие болуы ішкі нарықтағы бәсеке мен халықаралық бәсекеге де сәйкесінше өзгерістер енгізіп отыр.

Экономиканың оңтайлы құрылымын құру – нарықтық шаруашылыққа көшу қажетті шарты және оның жақсы функциялануына жағдай жасайды. Қазіргі кездегі күрделілігі Солтүстік Қазақстанда да жалпы Республикада да, халықшаруашылық кешенінің мамандануының қалыптасқан деформациясының тереңдігі, өндірістік инфрақұрылымын экономика жолындағы негізі кедергісі, ол нарықтық механизмдерге негізделген қоғамдық өндірістерді ұйымдастырудың жаңа формасында оның негізінде Республиканың экономикалық егемендігі және оның аймақтарының кешенді даму принципі жатыр.

Соңғы жылдардың жақсы экономикалық өсімі көбінесе конъюнктуралық сипатта және өндірістік техникалық базаның дамуы мен өсуіне іс жүзінде тікелей әсері жоқ факторларға байланысты [1.2].

Тұрақты өсім траекториясына шығу үшін ең алдымен халықаралық нарықта жақсы бәсекелесе алатын инновациялы-белсенді шаруашылық құрылымдарын жасау керек, ғылыми техникалық дамудың басты бағыттарына қорларды жинастыру керек, инновациялық – белсенділікті нығайтуға бағытталған экономикалық саясат қажет. Бұл проблеманы шешу екі өзара байланысқан жазықтықта жатыр. Біріншіден инновациялық дамуға жақсы әсер ететін сыртқы ортаны құру қажеттілігі, екіншіден ғылыми – техникалық өндірістік және потенциалды ескере отырып инновациялық типті шаруашылық құрылымын түзетін механизмін жасау керек.

Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» атты 2007 жылғы Жолдауында индустриялық-инновациялық дамуға айрықша маңыз берілген. Еліміздегі инновациялық саясаттың мақсаты – шикізат бағытынан қол үзуге ықпал ететін экономика салаларын әртараптандыру, сервисті-технологиялық қызмет көрсетуді жетілдіру. Осыған орай, бүгінгі таңда постиндустриалды кеңістікте технологиялық өрлеудің маңызды факторларының бірі –

инновация болып отыр.

Экономикамызда болып жатқан өзгерістер инвестициялық тетіктің барлық жақтарымен жанасуда. Әсіресе, инвестицияның білім, ғылым, денсаулық, көлік және коммуникация салаларына әсері зор. Өндірістік және әлеуметтік салаларды көтеру, елдің жағдайын жақсарту – экономиканы дамытудың негізгі мақсаты.

Экономикаға, соның ішінде инфрақұрылымға енгізетін тікелей инвестициялардың салыстырмалы көлемін (Қазақстан аумағы бойынша) үлкен саяси және макроэкономикалық тәуекелдермен түсіндіруге болады. Бұл жағдай елде тұрақты, саналы және қысқартылған жағдайдың құрылуы тұтынушы үшін әрдайым тікелей тиесілі әрі бизнес сұраныстарымен ерекше анықталатын тиімділікке ұмтылу барысында баламалы нарықтық инфрақұрылымды құруға тікелей байланысты болатын тұжырымның алға қойылуымен белгіленді, ол экономиканың сол не өзге салаларына, соның ішінде инфрақұрылымға салымдарды енгізу тәуекелдерін (нарықтық, саяси және ұйымдастыру) төмендетуге ықпал етуі тиіс.

Қазіргі жағдайларда жоғары технологиялы экономиканы құруда мемлекеттің орны заңдылық ретінде ұлғаюы тиіс. Бұл мемлекеттік ғылыми саясатты әрдайым дамыту мен диверсификациялау, маңызы жоғары түбірлі ғылыми зерттеулер нәтижесін өндіріске енгізу негізінде жүзеге асуы мүмкін. Өнеркәсіптегі құрылымдық-инвестициялық өзгерістерді жылдамдатуға мемлекеттің ықпалынсыз ғылыми сыйымдылығы жоғары технологияларды салықтық, бюджеттік және сыртқы сауданың экономикалық құралдары арқылы енгізу мүмкін емес [2.14].

Осыған байланысты, кез келген қызметті қолдайтын (қамтамасыз ететін) инфрақұрылым негізгі үш секторларды құрау керек: технологиялық, қаржылық және кадрлық. Инфрақұрылымның технологиялық секторы, ең алдымен, бизнес-инкубаторлар және сауда үйлері, инновациялық-технологиялық орталықтар және техникалық парктер сияқты материалдық элементтермен қауымдасады; қаржылық сектор әртүрлі инвестициялық құралдар түрінде іске асырылады: бастапқы және кепілді қорлар, сонымен қатар бюджеттік, қоғамдық және жеке қорларды біріктіретін әртүрлі техникалық көмек қорлары; кадрлық сектор негізінен, материалдық емес сипатқа ие және әртүрлі қауымдастықтар, бірлестіктер, клубтар, сонымен қатар әртүрлі құрылымдағы кәсіпкерлерге және менеджерлерге кеңес беру, оларды оқыту және қайта даярлау қызметтері арқылы іске асырылатын нақты және нақты емес байланыстар жүйесін қарастырады.

Инвестициялық үдерістің барлық қатысушылары әртүрлі себептермен инфрақұрылымның дамуына тікелей немесе жанама қызығушылық тудырады. Инфрақұрылымды дамыта отырып, мемлекет оны циклге қарсы фактор ретінде қолдануға және оның есебінен қазіргі заманғы экономикамен туындаған қарама-қайшылықтарды шешуге ұмтылуда, бірақ ең бастысы – инфрақұрылым бизнестің ең үлкен саласына, елдің маңызды жаңарту, капиталды тиімді енгізу белгісіне айналды.

Инвесторлар және инвестиция алушылар өздерінің инвестициялары мен бизнесін жоғалту қаупі төмен болған жағдайда өздері үшін ең жоғары кірісті алуға ынтымақтаса әрі бәсекелесе отырып, өте күшті экономикалық ынтаға ие болады. Осыған байланысты барлығына арналған пайда негізгі бизнестің тиімді дамуында туындайды, ал инфрақұрылым белгілі шығындарды талап ететін және жемісті дамуға ықпал ететін құрал ретінде болады. Бірақ инфрақұрылым коммерциялық пайда алу мақсатында инвестиция объектісі ретінде қарастырылуы мүмкін. Бұл жағдайда қызмет саласын жобалық қаржыландыру кезінде пайдаланылатын амал қолданылады. Олай болса, мұның осал жері әлеуметтік инфрақұрылым объектілерін қаржыландыру болып табылады. Өндіріс құралдарының меншік түрін кеңейту бірқатар күрделі проблемаларды белгіледі. Оның шешім табуы нарыққа өту кезеңінде әлеуметтік инфрақұрылымның дамуына байланысты.

Бүгінгі күні бюджет әлеуметтік инфрақұрылымды толығымен қамтамасыз етуге кететін барлық шығындарды өзіне жүктеуге қабілетсіз. Бір жағынан мемлекет халықтың (әсіресе тұрмысы нашар бөлігінің) мүддесін қорғауға және оларға әлеуметтік қызметтердің ұсынылуын қамтамасыз етуге міндетті, сондықтан ол әлеуметтік инфрақұрылым объектілерінің өзін-өзі қаржыландыруға толығымен өте алмайды.

Қазіргі кезде Қазақстан Республикасының инфрақұрылымдық кешенінде туындаған жағдай инфрақұрылымның объектілерін қаржыландыру бойынша бірегей басқа амалдарын қолдануды талап етеді. Мысалы, оң әсер инфрақұрылымның объектілеріндегі инвестициялық жобаларды іске асыру кезінде мемлекеттің және жеке капиталдың әртүрлі нысандағы өзара әрекеттерін дамыған шет елдердің көпжылғы шаруашылық тәжірибелерін алып пайдалануға жеткізуі мүмкін. Оларға жекешелендіру, концессиялық жобалар, франчайзинг жүйесі, келісім-шарттық жүйе және лизинг жатады.

Соңғы жылдары инвестициялық жобаларды іске асырудың әлемдегі тәжірибесінде концессиялық келісімдер кеңінен таралған, инвестициялық үрдістің түрлі сатыларындағы оның тиімділігі мемлекет тарапынан бақылаумен үйлеседі. Осы үлгіні қолдану өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылым саласындағы ұзақ мерзімді инвестициялық жобаларды қаржыландыруға жеке капиталды белсенді тарту қажеттілігімен (мемлекеттің шектеулі қаржылық мүмкіндіктері шегінде) ұсынылады. Бұл механизмді қолдану саласы кең таралғандығын белгілеуге болады.

Экономистер инфрақұрылымды дамытуға жұмсалатын инвестицияларды, өндірістің көбеюімен емес, осы инвестициялар есебінен шығындарды төмендетумен салыстыруды ұсынады. Инфрақұрылымның қызмет ету тиімділігі шығындардың төмендеуінде, кірістің артуында және ЖІӨ физикалық өсуінде анық байқалады. Бұл техникалық дамыған инфрақұрылым негізгі өндірістің үздіксіз жұмыс істеуіне мүмкіндік берген жағдайда және сәйкесінше, шығындары төмен өнімдер сапасын арттыруда орындалады. Олай болса, инфрақұрылымның техникалық жағдайы экономикалық өсуге ықпал етуі мүмкін, тіпті оны тежеуі де мүмкін.

Қазіргі уақытта елде шетелдік инвестициялар үшін қолайлы жағдайлар баршылық. Әйтсе де, бұл қолайлы инвестициялық ахуалдың жеткіліксіздігімен, салық айналымының жоғарылығымен, инфрақұрылымның – қаржылық, көлік, сервистік, байланыс және басқа саласының әлсіз дамуымен негізделген. Шетелдік инвестициялар өндірістік ақпаратты жаңа ғылыми-технологиялық негізде қайта құрып, тауар және қызмет өндірісінің дамуын жеделдетеді. Мұндай жетістіктерге инвестицияны экономикаға тартымды тарта білгенде және тартылған инвестицияны тиімді таратып, үлестіргенде ғана қол жеткізуге болады.

Инвестицияларды біздің елдің пайдасына жүзеге асыру нұсқасын таңдау кезінде шетелдік инвестор екі негізгі сәтті ескереді: алатын кіріс мөлшерін және тәуекел дәрежесін. Егер олардың арасындағы қатынас ең төменгі деңгейден аз болса, онда инвестор инвестициялау туралы шешім қабылдамайды. Егер үкімет осындай жобаларды инвестициялауға және оны жүзеге асыруға мүдделі болса, онда ол инвестициялау тәуекелін төмендететін әртүрлі жеңілдіктерді, дотацияларды, түрлі кепілдіктерді ұсыну арқылы күтілетін кіріс мөлшерін арттыра алады [2.67].

Мемлекет шетелдік капиталды дүниежүзілік тарту, осы кешен үшін тартымды факторларды құру бағытын ұстауда. Осы күшті бағытты Қазақстан Президенті Н.Ә.Назарбаев «біздің мәселе – Қазақстанды әлемдік бірлестікте инвестиция үшін тартымды орын ретінде ұсыну, инвесторларды ең негізгі салаларға белсенді тарту керектігін» ерекше атап көрсетіп, әрдайым осы ұстанымда [3.6].

Инвестицияның жоғарғы қарқынмен дамуының халықтың әл-ауқатына тікелей әсері мол. Сондықтан да елімізде инфрақұрылым салаларын дамытуға бағытталған инвестицияларды тартуды қолға алуда. Бұл мәселеде саланың инновациялық даму бағыттылығы күшейеді.

Инфрақұрылым салаларының инновациялық дамуының басты мақсаты – халықтың әлеуметтік жағдайын көтеріп, келешекте экономикалық дамудың алғышарттарын жасау болып отыр. Ол арқылы экономиканы, әлеуметтік салаларды дамытудың нақты деңгейін көтеруге болады.

Экономикаға шетел инвестицияларын тарту өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы және өзге де салалардағы инвестициялық жобаларды несиелеудің маңызды көздерінің бірі болып табылады. Шетелдік инвестициялар өндірістік аппаратты жаңа ғылыми-технологиялық негізде қайта құрып, тауар және қызмет өндірісінің дамуын жеделдетеді. Мұндай жетістіктерге инвестицияны экономикаға ұтымды тарта білгенде және тартылған инвестицияны тиімді таратып, үлестіре білгенде ғана қол жеткізуге болады [3.6].

Қазіргі заманғы Қазақстан Республикасы инфрақұрылымды дамыту үшін шетелдік инвестициялардың мәні арта түсуде. Халықаралық бірігу және ғаламдану кезінде кез-келген елдің әлеуметтік-экономикалық даму жетістігі ұлттық шетел инвестицияларының тиімді жұмыс істеуіне байланысты.

Әдебиеттер:

1. Нурғалиева А.А. Қазіргі кезеңде аудандарды территориялық бөлудің ұйымдастырушылық - экономикалық аспектілері // Поиск «Ізденіс», - Алматы, 2007, №3(2). – С. 5-9.
2. Кошанов А.К. Устойчивое развитие экономики Казахстана в условиях глобализации // Саясат, 2001, №2. – С. 14-18.
3. Назарбаев Н.А. Инвестиция игергенге игілік // Егемен Қазақстан. – 2004. – 11 желтоқсан.

БІЗДІҢ АВТОРЛАР ♦ НАШИ АВТОРЫ

- Абдижаппарова Гульжан Тельхожаевна** – магистрант, Қазақстан университет Дружбы Народов Академия тзыков (Шымкент)
- Абдулханова Мадина Абдібайқызы** - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің аға оқытушысы (Түркістан)
- Абдуллаева Ж.Б.** - М.Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Абдуллаева Гульнар Дайрабаевна** – преподаватель Международного казахско-турецкого университета им. К.А.Ясауи (Туркестан)
- Абрамова Галина Иосифовна** - к.ф.н., доцент, Қазақстан университет Дружбы Народов Академия тзыков (Шымкент)
- Алтынбекова Гулжан Құлжабайқызы**- к.ф.н., ст.преподаватель ЮКГПИ (Шымкент)
- Алиева Жанна Тыныбековна, к.э.н., доцент** – Южно-Казакстанский государственный университет им. М.Ауезова (Шымкент)
- Алшынбаев Орынбасар Ақпанұлы** - а.-ш. ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің аға оқытушысы (Шымкент)
- Артықова Эльмира Ақылбековна** - ОҚПУ «Отырар» институты Қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 2-курс магистранты (Шымкент)
- Асылбаева Женисқұл Омарбековна** - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің аға оқытушысы (Шымкент)
- Әбділлаев Әбдіхалық Көшербайұлы** – профессор, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Баєтова Дана Мейрамқызы** - Шымкент университетінің педагогика және психология мамандығы бойынша магистранты (Шымкент)
- Балғабаев Еркебұлан Өмірханұлы** –Қ.А. Ясауи атынд. халықаралық қазақ-түрік университетінің магистранты (Түркістан)
- Базарқұлова Айжамал Қошқарбекқызы** - Мирас университеті “Информатика” мамандығының 2 курс магистранты (Шымкент)
- Байжанова Бақыт Жаксылыковна** - магистр «Экономики», ст. преп., Южно-Казакстанский государственный университета им.М.О.Ауэзова (Шымкент)
- Байнеева Париди Тургунбаевна** - э.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Байниязов Аябек Жандарбекұлы** - ф.ғ.к., доцент, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Байниязова Жанар Төлеубайқызы** - ф.ғ.к., доцент міндетін атқарушы, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Байнеева Париди Тургунбаевна** - к.э.н., доцент, Южно-Казакстанский государственный университета имени М.Ауезова (Шымкент)
- Бастарова Ұлдар Ботабайқызы** - Халықаралық гуманитарлы-техникалық университетінің магистранты (Шымкент)
- Бахытбекұлы Жасұзақ** – М.Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті магистранты (Шымкент)
- Бейсенбеков Жалғасбек Жаппарбекович** - к.п.н., доцент, Международного казахско-турецкого университета им. К.А.Ясауи (Туркестан)
- Бейсембаева Ақмейр Омарбекқызы** - з.ғ.к., М.Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Белгібай Жанар Құрманқызы** - п.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің аға оқытушысы (Шымкент)
- Бекболатова И.** – магистр-оқытушы, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Бекманова Гульжан Усеновна** - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Бекімбетов Түгел Бекбаевич** - з.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Бердалиева Акмарал Макуловна** - а.-ш.ғ.к., Халықаралық гуманитарлы-техникалық университетінің аға оқытушысы (Шымкент)

- Бижан Нұрлан** - з.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Буркитбаева Мерует Алпысбековна** - магистр- оқытушы. Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Гозибекова Г.Э.** - соискатель кафедры «Общая психология» Ташкентского государственного педагогического университета им. Низами (Узбекистан)
- Дайрабаева Г.Б.** - филос.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Дайрабаева Гүлмира Мұратханқызы** - п.ғ.к., аға оқытушы, Академиялық инновациялық университеті (Шымкент)
- Данияров Талғат Абубакирович** - п.ғ.к., аға оқытушы, А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Дүйсенова М.** –А.Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің магистранты (Түркістан)
- Дүйсебаева Роза Жаксылыковна** - магистрант, Академия языков Казахстанского университета Дружбы народов (Шымкент)
- Дүйсебаева Перуза Сейітханқызы** - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Дүйсенов Нұрзақ** - тех.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Егенбердиева Мәлдір Балхиярқызы** - магистр оқытушы, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Ержігітұлы Дәулен** –Академиялық инновациялық университетінің магистранты (Шымкент)
- Ералин Қ.** - п.ғ.д., профессор, А. Ясауи атынд. халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Есеналиева Д.** – магистрант, А. Ясауи атынд. халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Есмұрзаева Нұргүл** – А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің магистранты (Түркістан)
- Есиркепова Алтын Махмудовна** - д.э.н., профессор, директор НИИ Проблем региональной экономики Южно-Казахстанского государственного университета им.М.Ауезова (Шымкент)
- Ерепбаев Нұрлан Қыдырбекұлы** - п.ғ.к., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Елібаева Қарлығаш Жаңабайқызы** - М.Әуезов атынд. ОҚМУ PhD докторанты (Шымкент)
- Жакипбеков Д.С.** - к.э.н., доцент, Академический инновационный университет (Шымкент)
- Жакипбеков С.** - д.э.н., профессор, Южно-Казахстанский государственный университета им.М.Ауезова (Шымкент)
- Жумадуллаева А.А.** - п.ғ.к., доцент, А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Жусипова Эльмира Елбергеновна** – магистрант, Южно-Казахстанский государственный университета им. М. Ауезова (Шымкент)
- Жылқыбай Г.** - ф.ғ.к., доцент, А.Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Ибраева Р.А.** -магистрант II курса Международного казахско-турецкого университета им. Х.А.Ясауи (Туркестан)
- Ибраева А.А.** – Ж.Аймауытов атынд. №64 мектеп-гимназиясы ағылшын тілі пәнінің мұғалімі (Шымкент)
- Ибраев Жандос Габитович** - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Исаев Мұхтар Сейтханұлы** - Философия кафедрасының магистр оқытушысы Қ.А.Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Исмаилов М.А.** – докторант Дипломатической Академии МИД Кыргызской Республики (Кыргызстан)
- Ильясова Гүлнар Темірбекқызы** - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің аға оқытушысы (Түркістан)
- Кальбаева Нурсулу Танатовна** - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Камбарова Саодат** - Низомий номидаги ТДПУ тадқиқотчиси (Узбекистан)
- Карпыкбаева А.С.** - к.п.н., ст.преп. Международного казахско-турецкого университета им. А.Ясауи (Туркестан)
- Кенджаева Б.Б.** - п.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің аға оқытушысы (Түркістан)
- Керимова Пернекуль Жаксылыковна** – М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің магистранты (Шымкент)
- Кошанова Ж.** - Академиялық инновациялық университетінің магистранты (Шымкент)
- Көлеген Гүлбазар Батырханқызы** – магистр, А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті оқытушысы (Түркістан)
- Курманбекова Айгерім Жолдыбаевна** - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің

магистранты

Қансейтов Шаяхмет Жумабекович –М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің магистранты (Шымкент)

Қарсыбекова Шолпан Пернеқызы - ф.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)

Көпбаева Роза Турехановна - Главный специалист НИИ Проблем региональной экономики Южно-Казахстанского государственного университета им.М.Ауезова (Шымкент)

Қошқарова Алия Сәбитқызы –М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің магистранты (Шымкент)

Құдасов Сейсенбай Жолайұлы – М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің Н.Келімбетов атынд. «Түркология» ҒЗО аға ғылыми қызметкері (Шымкент)

Қыдырбаев Талғат –Халықаралық гуманитарлы-техникалық университетінің оқытушысы (Шымкент)

Мағжан Сәуле – ф.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)

Маденова Анипа Айыпқызы - М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)

Малдыбек А.Ж. - филос.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)

Маметова Д. – магистрант, А.Я сауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)

Мунасипова Малика Ерехановна – к.э.н., старший преподаватель Международного казахско-турецкого университета им. А. Ясауи (Туркестан)

Мырзахметова Жазира Жақсылыққызы –Шымкент университетінің магистранты (Шымкент)

Ниязбекова Роза Калманбаевна - д.э.н., профессор, Южно-Казахстанский государственный университета им. М. Ауезова (Шымкент).

Нуржауов Жандос Жусипбекович – магистрант Южно-Казахстанского государственного университета им.М.Ауезова (Шымкент)

Нұрғалиева Айнаш Амангелдіқызы – э.ғ.к., доцент, С. Торайғыров атынд. Павлодар мемлекеттік университеті (Павлодар)

Нұрлыбеков Нүркен Орынбекұлы – магистрант, Т. Рысқұлов атынд. Қаз ЭУ (Алматы).

Ортаева Улжан Махамбетовна - магистрант, М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)

Оразхан Нурлан - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті докторанты (PhD) (Түркістан)

Омарова А. – магистрант, Академический инновационный университет (Шымкент)

Оспанова Ұлдана Абдужаппарқызы - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің магистранты (Түркістан)

Паридинова Айгүл Есіркепқызы – з.ғ.к., Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)

Оналбайқызы Рая - А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің магистр– оқытушысы (Түркістан)

Пачанова Д.Н. - преподаватель Международного казахско-турецкого университета им. А.Ясауи (Туркестан)

Примкулова Айгерім Дүйсенбековна – магистрант, Казахстанский университет Дружбы народов Академия языков (Шымкент)

Пошаев Данабек Қолдасович - п.ғ.к., доцент, М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)

Садыкова Луиза Жанабаевна –М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің магистранты (Шымкент).

Саипов Амангелды – д.п.н., заведующий испытательной лаборатории, Южно-Казахстанский государственный университета им. М. Ауезова (Шымкент)

Сайдахмет Эльдар - Қ.А.Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің оқытушысы (Түркістан)

Сапарова Феруза - Шымкент университетінің магистранты (Шымкент)

Сапарбекова Ботагөз Рахметиллаевна –М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің оқытушысы (Шымкент)

Сарсенова Мөлдір Асқарқызы –М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің магистрант (Шымкент)

Сейтхожаева А. - Международного казахско-турецкого университета им.Х.А. Ясауи (Туркестан)

Сейсенбаева Жанна Маликовна – старший преподаватель, Южно-Казахстанский государственный университета им.М. Ауезова (Шымкент)

- Серасва Танзилия Радибовна** - А.С.Пушкин атынд. гуманитарлы экологиялық мектеп гимназиясы, биология-химия пәнінің мұғалімі (Шымкент)
- Сердәлі Бекжігіт** - ф.ғ.к., доцент, А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Сүйінжанова Жанар Киінбайқызы** - ф.ғ.к., А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Тажикеева Акерке Шокетаевна** - Е.А. Бөкетов атынд. Қарағанды мемлекеттік университеті филология факультетінің PhD докторанты (Қарағанды)
- Талдыбаева Маржан Дарханқызы** – магистр-оқытушы, Қ.А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университеті (Түркістан)
- Танкіш Н.П.** - М.Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті (Шымкент)
- Төлегенова Жұлдызай** – А. Ясауи атынд. Халықаралық қазақ-түрік университетінің магистранты (Түркістан)
- Түйчиева Махфуза Умаркуловна** - Тошкент фармацевтика институты қошидаги академик лицейи она тили ва адабиёт ўқитувчиси, Гулистон давлат университети тадқиқотчиси (Ўзбекистон)
- Турсунов Аман** - ф-м.ғ.к., доцент Шымкент университеті (Шымкент)
- Тілеубердиев Болатбек Мақұлбекұлы** - ф.ғ.д., М. Әуезов атынд. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің профессоры (Шымкент)
- Тулбаева Венера Турановна** - Южно-Казахстанский государственный университета им.М.О.Ауэзова, магистр «Финансы», ст.преп. (Шымкент)
- Туляганова Ш.Т.** – соискатель, Ташкентского государственного педагогического университета им. Низами
- Туребаева Макпал Умарбековна** – магистрант, Казахстанский университет Дружбы народов Академия языков (Шымкент)
- Эргашева Надра Дадажановна** - магистр Международного казахско-турецкого университета имени Х.А. Ясави (Туркестан)
- Яковенко Людмила Константиновна** - к.ф.н., Южно-Казахстанский государственный университет им. М. Ауэзова (Шымкент)
- Пуаева Kamila** - Master's degree, The Kazakh University of people's friendship. The Academy of languages (Shymkent)
- Tulkiyeva B.A.** - Candidade of Historical Sciences, The South Kazakhstan State University by M. Auesov (Shymkent)

МАЗМҰНЫ ♦ СОДЕРЖАНИЕ

ФИЛОЛОГИЯ

Байниязов А.Ж., Байниязова Ж.Т. Сөздікте кіріс тілдегі мағынаның шығыс тілде берілу мәселесі туралы -----	7
Қарсыбекова Ш.П. Түркі тілдеріне ортақ тілдік құбылыстар -----	11
Құдасов С.Ж. Армян-қыпшақ ескерткіштері тіліндегі дауыссыз дыбыстардың графофонетикалық ерекшеліктері -----	15
Мағжан С., Дүйсенова М. Кинесикалық бейвербалды амалдар -----	19
Сайдахмет Э. Қытай жазуын реформалау – дәуір талабы -----	22
Сердәлі Б. Телеэкрандағы кадр композициясы -----	25
Сүйінжанова Ж.К. Атаулық тіркестердің құрылымдық-семантикалық ерекшеліктері -----	31
Тажикеева А.Ш. Қазақ және ағылшын паремияларындағы «Әйел» концепті (келін-daughter-in-law, жесір-widow ұйытқы сөздері негізінде) -----	35
Карпыкбаева А.С., Пачанова Д.Н. Структурно-семантические особенности пословиц и поговорок в русском и казахском языках --	39
Яковенко Л.К. Роль интернета в межкультурной коммуникации в Казахстане -----	42
Эргашева Н.Д. Сатира Дж.Свифта в русле развитие мировой литературы -----	49
Талдыбаева М.Д. Қазақ тілі дыбыстарының айырым (дифференциал) белгілерінің зерттелуі -----	54
Абдижаппарова Г.Т., Абрамова Г.И. Переводческие проблемы этнических и культурных стереотипов международной коммуникации -----	57
Абдулханова М.А. Тәжікстан қазақтары тіліндегі кірме сөздер -----	61
Артықова Э.А. Қазақ топонимдеріндегі антропонимдердің әлеуметтік мәні -----	66
Дуйсебаева Р.Ж. Сравнительная характеристика соматизмов в русском, казахском и английском языках -----	70
Маметова Д., Жылқыбай Г. Қ. Жұбанов зерттеулеріндегі есімше мәселелері -----	73
Ибраева Р.А. Современное состояние проблемы лингвистической интерференции применительно к фонетическому уровню -----	78

Пуаева К. Difficulties of the simultaneous translation process -----	81
Примкулова А.Д., Абрамова Г.И. Психолингвистический подход к синхронному переводу -----	86
Туребаева М.У., Абрамова Г.Й. Teaching listening in training professional interpreters -----	91
Тілеубердиев Б.М., Елібаева Қ.Ж. «Тәңір, алла, құдай» фразеологизмдеріндегі дүниетаным көрінісі -----	94
ФИЛОСОФИЯ, ТАРИХ ♦ ФИЛОСОФИЯ, ИСТОРИЯ	
Малдыбек А.Ж., Дайрабаева Г.Б. Бұқаралық мәдениет аясындағы қазақ өркениеті -----	97
Абдуллаева Ж.Б., Танкіш Н.П. Жаһандану кезіндегі саяси мәдениеттің қалыптасуының заманауи мәселелері -----	103
Исаев М.С., Егенбердиева М.Б. Қазақ ойшылы Шәкәрімнің ұлттық философиялық көзқарастарының қалыптасуындағы Абайдың әсері -----	106
Оңалбайқызы Р., Көлеген Г.Б. Әл-Фараби мен қоғам қайраткерлері көзқарастарының әлеуметтік таным тұрғысындағы сабақтастығы -----	110
Оразхан Н. ХІ ғасырдағы византия мәдениетіндегі Михаил Пселлдың шығармашылығы -----	114
Сапарбекова Б.Р. Қазақстанда хандық биліктің жойылуы -----	116
Исмаилов М.А. Познание фундамента китайской цивилизации – одна из актуальных задач современного интеграционного процесса -----	119
Tulkiyeva B.A. Kazakhstan railway transportation business in the end of the XIX-th and the beginning of the XX-th century -----	123
Керимова П.Ж. Жаһандық даму барысындағы Қазақстанның демографиялық жағдайы және саясаты -----	126
ПЕДАГОГИКА, МЕТОДИКА	
Әбділлаев Ә.К., Ильясова Г.Т. Дене мәдениетінің әртүрлі оқыту және білім беру әдістерін пайдаланудың психо-физиологиялық ерекшеліктері -----	133
Саипов А. Испытательная региональная лаборатория инженерного профиля «Конструкционные и биохимические материалы» ЮКГУ им. М. Ауезова – центр аналитических исследований на юге Казахстана -----	136

Бейсенбеков Ж.Ж., Абдуллаева Г.Д. Модели педагогических условий представлений младшего класса об окружающем мире-----	139
Белгібай Ж.Қ. Сәдуақас Боқаевтың математикалық білім беруге қосқан үлесі -----	144
Данияров Т.А. Салауатты өмір салтын сақтауға педагогикалық көзқарастар -----	148
Дүйсебаева П.С. Математиканы бейіндік оқытудағы қиыншылықтар мен оны жою жолдары -----	150
Кенджаева Б.Б., Бекболатова И. The role of grammar in learning a foreign language -----	152
Ибраева А.А. Ағылшын тілі сабақтарында оқушылардың тыңдап түсіну іскерліктері мен дағдыларын дамыту---	155
Қыдырбаев Т. Өзіндік жұмысты ұйымдастырудағы оқушылардың психологиялық ерекшеліктері -----	157
Сейтхожаева А. О коммуникативной культуре в рамках общения со студентами -----	160
Туляганова Ш.Т. Психологические особенности проявления тревожности в подростковом возрасте -----	164
Гозибекова Г.Э. Развитие интеллектуальных чувств как фактор интенсификации проявления творческих склонностей студентов -----	167
Түйчиева М.У. 5 – 7-синфлар учун “Адабиёт” дарсликларини яратишда таянилиши керак бўлган илмий-методик ва психологик тамойиллар -----	171
Пошаев Д.Қ., Асылбаева Ж.О. Білім сапасын бақылау мазмұны, формасы және әдістері -----	176
Әбділлаев Ә.К., Балғабаев Е.Ө., Жеке сайыс элементтерімен қимылдық ойындардың балаларға психо- педагогикалық әсер ету бағыттылығы -----	180
Буркитбаева М.А. Шет тілін оқыту үдерісінде білім сапасын көтеру құралы ретінде жобалау технологиясын қолдану -----	183
Дүйсенов Н., Базаркулова А.Қ. Оқыту процесінде ақпараттық технологияларды қолданудың маңыздылығы-----	186
Ержігітұлы Д., Дайрабаева Г.М. Оралман жастарға білім беру және ортаға бейімдеу мәселесі -----	189
Ералин Қ., Есеналиева Д. Болашақ дизайнерлердің шығармашылық іс-әрекеттерін қалыптастыру -----	191

Есмұрзаева Н., Жумадуллаева А.А. Баланы отбасында мектепке дайындау -----	195
Баегова Д.М. Жоғары мектептегі болашақ маманның тұлғасын қалыптастырудың қоғамдық – әлеуметтік талаптары -----	199
Базаркулова А.Қ. Физика пәнін оқытудағы ақпараттық технологиялардың рөлі -----	202
Қошқарова А.С. Бірінші курс студенттерінің жоғарғы оқу орнына бейімделуінің психологиялық мәселелері-----	204
Курманбекова А.Ж. Отбасылық қарым-қатынаста ата-ананың құқықтары мен міндеттері -----	207
Алтынбекова Г.Қ. Эффективное применение презентации на занятиях по русскому языку -----	210
Маденова А.А. Студенттерге комбинаторика элементтері арқылы берілген теңдеулер мен теңдеулер жүйесін шешудің тәсілдерін үйрету -----	214
Камбарова С. “Ойдинда юрган одамлар” киссасида фольклор аңғаналари -----	217
ЭКОНОМИКА	
Есиркепова А.М., Көпбаева Р.Т., Нуржауов Ж.Ж. Структура издержек сельскохозяйственных формирований и степень их эффективности-----	221
Ниязбекова Р.К., Байнеева П.Т., Алиева Ж. Современное состояние и механизмы совершенствования экологической безопасности Казахстана -----	227
Мунасипова М.Е. приоритетные направления регулирования рынка труда Республики Казахстан -----	232
Нұрғалиева А.А. Әлеуметтік инфрақұрылымның индустриялық-инновациялық дамуы -----	235
Байжанова Б.Ж., Тулебаева В.Т. Совершенствование механизмов управления трудовыми ресурсами Южно-Казахстанской области -----	238
Сейсенбаева Ж.М. Показатели эффективности сельскохозяйственного производства -----	243
Кальбаева Н.Т., Бекманова Г.У. ОҚО бойынша мақта шаруашылығының қазіргі жағдайы мен оны жетілдіру жолдары-----	246
Байнеева П.Т., Ортаева У.М., Бекманова Г.У. Мал шаруашылығы саласының даму тенденциялары мен агроөнеркәсіптік кешендегі рөлі-----	250
Сайдахмет Э. Жергілікті басқару жүйесін қайта ұйымдастыру және мемлекеттік басқаруды қайта орталықтандыру -----	256

Бастарова Ұ.Б. Агроөнеркәсіп кешенін инновациялық басқару және оны жетілдіру -----	261
Жакипбеков Д.С., Омарова А. Учет и контроль оплаты труда -----	264
Жакипбеков С., Кошанова Ж. Теория оценки конкурентоспособности продовольственного зерна -----	271
Ниязбекова Р.К., Есиркепова А.М., Жусипова Э.Е. Эколого-экономические проблемы на кожевенно-меховых производствах в Казахстане-----	275
Мырзахметова Ж.Ж. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының даму жағдайын талдау -----	280
Нұрлыбеков Н.О., Ерепбаев Н.Қ. Қазақстанда инновациялық үрдістерді мемлекеттік басқару -----	284
Садыкова Л.Ж. Агроөнеркәсіп кешені құрылымдарында күрделі қаржының тиімділігін жетілдіру-----	287
ЮРИСПРУДЕНЦИЯ	
Бейсембаева А.О. Құқықтық мәдениет қалыптастыруда ұлттық салт – дәстүрдің атқаратын рөлі -----	290
Бижан Н.Р., Бекімбетов Т.Б., Бахытбекұлы Ж. Жәбірленушімен татуласуына байланысты қылмыстық жауаптылықтан босатуды қолданудың ерекшеліктері мен өзекті мәселелері -----	295
Бижан Н., Қансейтов Ш.Ж. Қазақстан Республикасындағы кәсіпкерлікті дамытудың өзекті мәселелері -----	298
Ибраев Ж.Г. Қазақстандағы шетел жұмысшыларының еңбек ету жағдайларының құқықтық мәселелері-----	305
Паридинова А.Е. Өмір бойы бас бостандығынан айыруды қолдану негіздері -----	310
Сарсенова М.А. Сот орындаушысының құқықтық мәртебесінің проблемалары -----	316
Төлегенова Ж. Алаяқтық қылмысты тергеу ерекшеліктері -----	318
ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫ ♦ ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ	
Алшынбаев О.А., Сераева Т.Р. Лимон (citrus limon) ағашын тұқымы, қалемшесі және балақ бұтақтары арқылы көбейткенде қай көбейту тиімді екендігін анықтау -----	321
Оспанова Ұ.А. UML тілінің концептуалды моделі -----	324
Сапарова Ф., Турсунов А. Анализ, выбор и использование систем электронного обучения-----	329
БІЗДІҢ АВТОРЛАР ♦ НАШИ АВТОРЫ -----	333

*«Қазақстанның ғылыми әлемі» халықаралық
ғылыми журналының құрметті оқырмандары мен журналға мақала жариялаушы авторлардың
назарына*

“Қазақстанның ғылыми әлемі – Научный мир Казахстана” халықаралық ғылыми журналы ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы қадағалау және аттестаттау Комитетінің 29.01.2007 ж. №1 Алқа шешімімен **07.00.00 - тарих, 08.00.00- экономика, 09.00.00-философия, 10.00.00-филология, 12.00.00 - заң, 13.00.00 - педагогика** ғылымдары бойынша ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы қадағалау және аттестаттау Комитеті бекіткен, диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелерін жариялайтын басылымдар тізіміне енгізілген.

Журналға ғылыми мақалаларды қазақ, орыс, ағылшын, түрік, араб, парсы және ТМД халықтарының тілдерінде жариялауға болады.

Бір мақаланы жариялау құны 5000 теңге (журналмен қоса). E-mail: naukakaz@mail.ru арқылы жіберілген материалдарға қосымша журналдың банкідегі есеп шотына төленген жарна туралы түбіртектің көшірмесі бірге жіберілуі тиіс.

Журналдың реквизиттері: Шымкент қ., ЖШС “Тұран - Ғасыр”, ОҚФ, БТА-Банк АҚ,
СТН-і: 582100239975, БИК: AVKZ KZ KX, ИИК: KZ42319Z010000329379

**«Қазақстанның ғылыми әлемі» журналында
жарияланатын материалдарға қойылатын талаптар:**

Мақала WORD редакторында, «Times New Roman», «Times New Roman KZ» және тағы басқа тілдерге сәйкес шрифтерде терілуі тиісті, шрифт өлшемі – 12, интервал – 1.

Мақаланың тақырыбы бас әріппен, автор(лар) туралы толық мәлімет (аты-жөні, ғылыми атақ-дәрежесі, қызмет орны, мансабы, E-mail, факс, телефон) жазылады. Мемлекеттік тілдегі мақалаларға орыс, ағылшын тілдерінде, орыс тілінде жазылғандарға қазақ, ағылшын тілдерінде, ал басқа тілдерде жазылған мақалаларға ағылшын және қазақ тілдерінде, мақаланың мазмұнын толық көрсететін **түйін-резюме-summary** берілуі керек. Сілтеме жасалған әдебиеттердің тік жақшада рет саны бойынша беттері көрсетіліп, тізімі мақаланың соңында беріледі. Материал көлемі, суреттермен қосқанда 7 беттен аспауы және электрондық нұсқасы дискіде болуы міндетті.

“Қазақстанның ғылыми әлемі – Научный мир Казахстана” журналы екі айда бір рет шығады. Журналға “Қазпошта”, “Евразия-пресс” арқылы жазылу бағасы:

6 айға – 2888 теңге, 1 жылға – 5776 теңге, **индексі: 75253**. Журналға тікелей редакция арқылы жазылу бағасы: 6 айға – 2475 теңге, 1 жылға – 5000 теңге.

Журнал редакциясының мекен-жайы: Шымкент қ., Бейбітшілік көшесі 3, Нұр Отан халықтық демократиялық партиясының облыстық филиалының ғимараты
тел/факс: 8(7252) 53-83-36; +7 701 356 89 16, +7 701 558 74 45

E-mail: naukakaz@mail.ru www.nauka.gylym.kz.

*Уважаемые читатели и авторы международного
научного журнала «Научный мир Казахстана»!*

Требования к материалам для публикации в
журнале «Научный мир Казахстана»:

1. Актуальность темы.
2. Научная и практическая объективность, достоверность приведенных материалов, числовых данных, ссылок.
3. Логичность изложения, конкретность постановки или решения, выдвигаемых проблем или вопросов.
4. Четкая аналитическая или конструктивная направленность построения темы.
5. Стилль изложения – научный.
6. Текст должен быть отпечатан 12 кеглем через 1 интервал.
7. Объем материала – не менее 4 и не более 7 печатных листов /включая рисунки/.

Статья предоставляется в редакцию журнала в электронном виде на магнитном носителе и в бумажном варианте с подписью и полной информацией об авторах.

К статьям аспирантов, магистрантов и соискателей должны быть представлены рецензии и отзывы.

Статьи написанные на государственном языке, должны содержать резюме на русском и английском языках, если статья на русском языке, то резюме должно быть на казахском и английском языках. В остальных случаях резюме должно быть на английском и на казахском языках.

Журнал «Научный мир Казахстана» выходит 1 раз в 2 месяца. Подписка через «Казпочту» и «Евразия-пресс» за 6 мес. – 2888 тенге / за год – 5776 тенге, **индекс 75253**, через редакцию журнала за 6 мес. – 2475 тенге / за год – 4950 тенге.

Адрес редакции: г. Шымкент, улица Мира 3, тел/факс: (7252) 53-83-36;
+7 701 356 89 16, +7 701 558 74 45
E-mail: naukakaz@mail.ru www.nauka.gylym.kz.

Құрылтайшы:

“ТҰРАН – ҒАСЫР” ЖШС

Директоры:

ӘБУОВ Е.А.

Редакторлар: *Кудасова Лилия Өсербекқызы*

Дінәсілова Гүлмира

Сайфутдинова Ақмарал

Теруге 20.11.2011ж.жіберілді. Басуға 20.12.2011 ж. қол қойылды.
Пішімі 190x270 1/16 офсеттік басылым. Есепті баспа табағы 45,0.
Таралымы 3000 дана.

Шымкент қаласы, Бейбітшілік көшесі, 3,
“Экспресс печать” баспаханасы.